

פרשת כי תשא

בס"ד

לא להסיח דעת

"סרו מהר מן הדרך אשר צויתים, עשו להם עגל מסיכה", (לב,ח).

צריך להבין, הרי החטא של עבודה זרה הוא לא כמו חטאים אחרים, שבכל חטא עלול חס ושלום גם צדיק להיכשל, אבל בחטא של עבודה זרה, היצר לא יכול להכשיל את האדם בקלות, כמו שאומרת הגמרא (שבת קה:) כך אומנתו של היצר הרע, היום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך, עד שאומר לו לך ועבוד עבודה זרה, ורואים שלא מיד הוא בא ומכשיל אותו בעבודה זרה.

ואם כן, איך דור המדבר שהיו דור דעה, שראו את כל הניסים והנפלאות שעשה השם לפרעה ולכל מצרים, וזכו לגילוי שכינה בים סוף, שהיו מראים באצבע ואומרים "זה אלי ואנוהו", וראתה שפחה על הים מה שלא ראו הנביאים, ועכשיו היו במעמד הנשגב והנורא של מתן תורה, ואם כן, איך הצליח היצר הרע להכשיל אותם בעבודה זרה בבת אחת, וכמו שכתוב, "סרו מהר", בדבר שלוקח ליצר הרע זמן להכשיל את האדם, שהיום אומר לו עשה כך, ולמחר עשה כך, ורק לאט לאט מפיל אותו לעבודה זרה.

ומבאר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, על פי המדרש (בראשית רבה כב, ו) שמספר על כלבי רומי, שברומי היו מאפיות טובות שריחן יצא למרחוק, והיו שם כלבים רעבים שרצו לקחת מהמאפיה לחמניה אחת, והיו נכנסים לחנות כדי לקחת לחמניה, ואז היה האופה מגרש אותם.

מה עשו הכלבים, היו יושבים ועושים את עצמם שהם מנמנמים, והאופה שהיה רואה אותם מנמנמים לא היה חושש מהם, והיה גם הוא מנמנם קצת, וברגע שהאופה הסיח את דעתו מהשמירה על הלחמים, היו מתנפלים על כל המגש של הלחמים, ומפילים אותו, ואחרי שהכל נפל, בתוך כל הבלגן, היו חוטפים לחמניה אחת ובורחים, והאופה היה ממחר לאסוף את כל הלחמים, וכשהוא גילה שהם לקחו רק לחמניה אחת, אמר לעצמו, לא נורא, הם לקחו רק לחמניה אחת, אבל, הכלב היה מרוצה, שאת הלחמניה האחת שאותה רצה יש לו אותה, ויותר מזה הוא לא צריך.

וכך דרכו של היצר הרע, הוא יושב ומחכה שהאדם יגיע לאיזה רגע של בלבול ובהלה, ואז שהאדם נמצא בהיסח הדעת, ומרוב בלבול הוא לא יודע מה בדיוק הוא צריך לעשות, זה הזמן שהיצר הרע מפיל את האדם.

וזוהי מה שהיה בחטא העגל, אומרת הגמרא (שבת פט.) שבשעה שעלה משה למרום, אמר לעם ישראל, אני בא בסוף ארבעים יום, בתחילת שעה שישית, כשהגיע סוף ארבעים יום, בא השטן, ועירבב את העולם, שהראה דמות חושך ואפילה, ואמר לעם ישראל, היכן משה רבכם, אמרו לו, עלה למרום, אמר להם כבר הגיע השעה שהוא היה צריך לחזור, ועם ישראל לא השגיחו בו, הראה להם השטן דמות מיטתו של משה רבינו שמת, וזה הכוונה בפסוק שהם אומרים לאהרן הכהן, "כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו", שהשטן ממש הראה להם שזה משה רבינו.

וכאשר עם ישראל נמצאים בפחד ובהלה, ממיתת משה רבינו, שמשעה שיצאו ישראל ממצרים עד עכשיו, היה משה רבינו הולך לפניו, ומראה להם את הדרך אשר ילכו ואת המעשה אשר יעשו, ולפתע פתאום מראה להם השטן, כי משה רבינו מת, ומיטתו פורחת באויר, והיו שרויים בפחד ובהלה, מי ידריך אותם עכשיו.

וכשאדם נמצא במצב של פחד ובהלה, והוא נמצא בבלבול, ואינו יודע מה לעשות, הוא נמצא במצב של היסח הדעת, ואז יכול השטן לפעול מה שאין בכוחו לפעול במצב רגיל, וגם את דור המדבר שהם דעה וראו את כל נפלאות השם במצרים, והיו במעמד הר סיני, הוא יכול להפיל אותם בקלות, בחטא החמור של עבודה זרה.

ולכן צריך כל אחד ליזהר שתמיד בכל מצב שאדם נמצא, שלא יהיה במצב של בהלה ובלבול, ויעשה דברים מתוך בהלה, שאז הוא עושה דברים בהיסח הדעת, ולא בישוב הדעת, ואז האדם בסכנה שהיצר יפיל אותו, ולכן, אם יש לאדם איזה נסיון, או איזה קושי, או שהוא מרגיש קושי בעבודת השם, שיזהר שזה לא יביא אותו לידי בלבול ובהלה, ולפעמים היצר מכשיל את האדם באיזה עבירה, כדי לגרום לו להיות בצער ובלבול, וכך יכול להפיל את האדם עוד ועוד. ולכן כאשר האדם מרגיש בזמן של קושי, שהוא מבולבל, ולא טוב לו עם עצמו, שיזהר שהיצר הרע לא יפיל אותו עכשיו, שזה רצון היצר שהאדם יהיה בבלבול וכך יפיל אותו, אלא יחכה שיעבור לו הקושי והבלבול, ויעשה ויחליט הכל מתוך ישוב הדעת.

הלכות פסח

א. שואלים ודורשים בהלכות הפסח, קודם הפסח שלושים יום, כדי שיהיו ההלכות שגורות בפיו, וידע לעשות את כל מצוות כהלכתן.

ב. בחודש ניסן אין אומרים תחנון כל החודש, לפי שיצא רובו בקדושה, שבתחילת החודש היה חנוכת המשכן, ושנים עשר נשיאי ישראל הקריבו קרבנות לחנוכת המשכן, וכל נשיא ביום שהקריב את הקרבן שלו לחנוכת המזבח, עשה אותו יום טוב. וי"ד ניסן הוא ערב פסח, ושבעת ימי הפסח ולכן לא אומרים תחנון כל החודש.

ג. היוצא בימי ניסן ורואה אילנות מאכל שמוציאים את הפרחים, מברך, "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, שלא חיסר בעולמן כלום, וברא בו בריות טובות ואילנות טובות, להנות בהם בני אדם".

ד. לכתחילה יברך כאשר רואה שני אילנות, ואם יש לו רק אילן אחד, יכול לברך גם.

ה. צריך שיהיו אילנות מאכל ולא אילנות סרק, ואם בירך על אילנות סרק לא יברך שוב על אילן מאכל.

ו. אילנות מורכבים, כיון שנטעו אותם באיסור נגד רצון הבורא, לכתחילה לא יברך עליהם ברכת האילנות, אבל אילנות ערלה יכול לברך עליהם כיון שלא ניטעו באיסור.

הלכות הכשרת הכלים

א. כלים שמשתמשים בהם חמץ כל השנה, כיון שהם בלועים מחמץ, אם רוצה להשתמש בהם בפסח, צריך להכשיר אותם לפסח, להוציא את החמץ הבלוע בהם.

ב. אם יכול כדאי לייחד כלים מיוחדים לפסח, שלא משתמשים בהם כל השנה.

ג. איך מכשירים את הכלים, כאשר עם ישראל חזרו ממלחמת מדין, הם הביאו איתם שלל גדול של כלי כסף וכלי זהב, והקב"ה צוה אותם להכשיר את הכלים מהמאכלות האסורות שבלוע בהם.

וכתוב בפסוק, איך מכשירים, "כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהר, וכו' וכל אשר לא יבוא באש תעבירו במים".

ד. ולמדים אנו מכאן, שכלי שבלע מאכל איסור, כדי להפליט ממנו את האיסור, זה כדרך תשמישו, שאם משתמש בהם באש צריך להפליט על ידי אש, ואם בחמים, צריך להפליט על ידי חמים.

ה. אין מברכים על הכשרת הכלים.

ו. כלים שהשימוש בהם הוא באש, כגון השיפודים שצולים בהם על האש, כיון שהם בלעו באמצעות האש, כדי להכשיר אותם צריך להכניס אותם לתוך האש, וזה נקרא ליבון.

ז. כלים שהשימוש בהם הוא בישול של דבר לח, כגון שבישל סיר עם מרק או עם רוטב, כיון שבלעו על ידי דבר לח רותח, גם כדי להפליט מהם את האיסור, זה על ידי לח רותח, ולכן, צריך להכניס את הכלי בתוך כלי עם מים רותחים, וכל נפלט האיסור הבלוע בכלי, וזה נקרא הגעלה.

שבת שלום ומבורך

זמן הדלקת נרות שבת קודש (בית שמש): 5:09. צאת שבת: 6:24. רבינו תם: 7:02.

לעילוי נשמת

צפורה בת עליה יעל עמרני ע"ה

לברכה והצלחה בכל העניינים

הראל בן מרים. ערן בן צפורה.

ישראל מאיר בן ברכה.